

TÜRKİYE ESNAF VE SANATKARLARI KONFEDERASYONU

YERLİ MALI BELGESİ DÜZENLENMESİNE DAİR UYGULAMA ESASLARI

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Uygulama Esaslarının amacı; 13/09/2014 tarih ve 29118 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan SGM 2014/35 sayılı Yerli Malı Tebliğine uygun olarak yapılacak belgelendirme işlemlerine ilişkin esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Uygulama Esasları, 13/09/2014 tarih ve 29118 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan SGM 2014/35 sayılı Yerli Malı Tebliğine uygun olarak 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu'na tabi odalar tarafından düzenlenecek olan Yerli Malı Belgelerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Uygulama Esasları, 13/09/2014 tarih ve 29118 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan SGM 2014/35 sayılı Yerli Malı Tebliğinin 7 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Uygulama Esaslarında geçen;

- a) Bakanlık: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,
- b) Ekspert: Oda tarafından belirlenen konusunda uzman kişiyi veya Üniversitelerin ilgili bölümlerinden konularında uzman kişiyi,
- c) ESBİS: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından kurulan ve işletimi yapılan, esnaf ve sanatkarlar meslek kuruluşlarının işlemlerinin ve verilecek hizmetlerin elektronik ortamda yapılmasını sağlayan sistemi,
- d) İdare: İhaleyi yapan 4734 sayılı Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşları,
- e) İstekli: Mal alımı ihalelerine teklif veren tedarikçiyi,
- f) Oda: 5362 sayılı Kanuna tabi esnaf ve/veya sanatkârlar odasını,
- g) Tebliğ: 13/09/2014 tarihli ve 29118 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan SGM 2014/35 sayılı Yerli Malı Tebliğini,
- h) TESK: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunu,
- i) Yerli Malı Belgesi: 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre yapılacak mal alımı ihalelerinde istekliler tarafından teklif edilen malın yerli malı olduğunu gösteren belgeyi,

ifade eder.

TESK’in görev ve yetkileri

MADDE 5- (1) Yerli Malı Belgelerinin düzenleme, kayıt ve takibi Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından kurulan ve işletilen Esnaf ve Sanatkarlar Bilgi Sistemi (ESBİS)

üzerinden yapılır. Odalar bu programı kullanmaya ve bu programa gerekli verilerin girişini yapmaya zorunludur.

(2) Yerli Malı Belgelerine ilişkin bilgiler, web üzerinden erişim sağlanabilecek şekilde ESBİS veri tabanında tutulur.

(3) Yerli Malı Belgelerine ilişkin bilgiler TESK tarafından 6 (altı) ayda bir Bakanlığa sunulur.

Odanın görev ve yetkileri

MADDE 6- (1) Yerli Malı Belgeleri, Tebliğ ile bu Uygulama Esaslarında düzenlenen hükümler çerçevesinde ürünün üretildiği yerde bulunan ve üreticinin kayıtlı olduğu oda tarafından verilir.

(2) Oda, Yerli Malı Belgesi ile başvuru dilekçesi ekinde yer alan belgeleri taramak suretiyle otomasyon programında muhafaza edebilir. Ancak söz konusu belgelerin en az 10 yıl boyunca ayrıca dosyasında muhafaza edilmesi de zorunludur.

(3) Oda tarafından muhafaza edilen belge ve ekinde yer alan diğer tüm vesaik mevzuatta öngörülen sürenin sonunda “Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Muamalat Yönetmeliği”nin 37 ve 38 inci maddelerinde belirtilen imha şekil şartlarına göre imha edilir.

Serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ya da yeminli mali müşavirin belirlenmesi, görev ve yetkisi

MADDE 7- (1) Üretici, serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ya da yeminli mali müşavirler arasından muhasebecisini/müşavirini belirler.

(2) Serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ya da yeminli mali müşavir yerli katkı oranı hesabının mali yönden incelemesini yaparak resmi kayıtlara uygunluğunu onaylar. Bu inceleme sırasında ürünün üretiminde kullanılan ithal ve yerli girdiler; defter kayıtları, faturalar, SGK bildirgeleri, gümrük giriş beyannameleri ve benzeri belgeler göz önünde bulundurulur ve tespit edilir.

Eksperin belirlenmesi, görev ve yetkisi

MADDE 8- (1) Eksper, üretici tarafından üniversitelerin ilgili bölümlerinden konularında uzman kişiler arasından veya ilgili oda tarafından belirlenir.

(2) Eksper, yerli katkı oranı hesabının teknik yönden incelemesini yaparak hesaplamının doğruluğunu onaylar. Bu inceleme sırasında ürünün üretiminde kullanılan girdiler üretim teknolojisi ve prosesi göz önünde bulundurulur ve kontrol edilir.

(3) Teknik yönden inceleme için gerekli bilgi ve belgeler üretici tarafından temin edilir.

Yerli Malı Belgesi

MADDE 9- (1) Sanayi ürünlerinin yerli malı olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki şartlar aranır:

- a) Bakanlık tarafından düzenlenen Sanayi Sicil Belgesine sahip sanayi işletmeleri tarafından üretilmesi ve Sanayi Sicil Belgesindeki “Üretim Konusu” içeriğinde yer alması.
- b) Tamamen Türkiye’de üretilen veya elde edilen ürünler ile üretim sürecinin önemli aşamalarının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış olması.
- c) Ürünün yerli katkı oranının en az %51 olması.

(2) Gıda ve tarımsal ürünlerin yerli malı olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki şartlar aranır:

- a) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca düzenlenen İşletme Kayıt veya Onay Belgesine sahip işletmeciler tarafından üretilmesi.
- b) Tamamen Türkiye’de üretilen/yetiştirilen veya elde edilen ürünler ile üretim sürecinin önemli aşamalarının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış olması.
- c) Tarım ürünleri için Çiftçi Kayıt Sistemi Belgesi veya Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ilgili Kayıt Belgesine (Örtüaltı Kayıt Sistemi ve benzeri) sahip firmalar tarafından üretilmesi.

(3) Türkiye’de toplanan bitkisel ürünler, Türkiye’de doğan ve yetiştirilen canlı hayvanlar ve bunlardan elde edilen ürünler, Türkiye’de yetiştirilen ve avlanan su ürünleri yerli malı kabul edilir. Bunların dışındaki ham tarım, hayvancılık ve su ürünleri, tamamen Türkiye’de üretilmesi veya üretim sürecinin önemli aşamalarının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış olması şartıyla yerli malı kabul edilir.

Sayılan bu ürünlerin yurt içinde üretildiği müstahsil makbuzu ile tespit edilir.

(4) Türkiye’de çıkarılan madenler ve madencilik ürünleri ile birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen ürünler dışında kalan veya bu kategorilerin hiçbirine girmeyen diğer ürünler; tamamen Türkiye’de üretilmesi veya üretim sürecinin önemli aşamalarının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış olması şartıyla yerli malı kabul edilir.

Madenlerin ve madencilik ürünlerinin Türkiye’de çıkarıldığı veya işlendiği, maden ruhsatı ve gerekli işletme izin belgeleriyle tespit edilir.

(5) İkinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarda sayılan ürünlerden sanayi ürünü olarak değerlendirilenlerin yerli malı kabul edilebilmesi için ayrıca birinci fıkranın (a) ve (c) bentlerinde sayılan şartlar da aranır.

(6) Serbest bölgeler mevzuatı ile gümrük mevzuatı göz önünde bulundurularak, yerli malı kriterlerine ilişkin Tebliğde yer alan gerekli şartların sağlanması kaydıyla serbest bölgede faaliyet gösteren işletmelerin ürettikleri ürünler yerli malı kabul edilir. Serbest bölgede üretilen ürünler için “Yerli Malı Belgesi” ilgili oda tarafından düzenlenir.

Yerli Malı Belgesi başvuru şekli ve gerekli belgeler

MADDE 10 - (1) Üretici, Yerli Malı Belgesi Başvuru Dilekçesi (Ek-1) ve ekindeki belgelerle birlikte odaya başvurur. Bu belgeler şunlardır.

- a) Üreticiyi temsil ve ilzama yetkili kişi/kişilerin imza sirkülerinin aslı veya noter onaylı sureti; gerçek kişiler için aslı ibraz edilmek kaydıyla kimlik fotokopisi,
- b) Üreticiyi veya üreticiyi temsil ve ilzama yetkili kişi/kişiler tarafından imzalı Taahhütname (Ek-2),
 - i. Yerli Katkı Oranı Hesap Cetveli (Ek-3) ve hesaplamada baz alınan belgeler,
 - ii. Serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirin ruhsat sureti,
 - iii. Ekspertin konusunda uzman olduğunu gösteren belge sureti (diploma, çalıştığı veya bağlı olduğu kurum/kuruluş kimlik kartı ve benzeri).

Ayrıca ürüne bağlı olarak aşağıda belirtilen belgelerin asılları ibraz edilmek kaydıyla suretleri dilekçe ekinde yer alır:

- c) Sanayi Sicil Belgesi sureti
- d) Gıda İşletme Kayıt veya Onay Belgesi sureti
- e) Çiftçi Kayıt Sistemi Belgesi veya Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ilgili kayıt belgesi sureti (Örtüaltı Kayıt Sistemi ve benzeri)
- f) Müstahsil makbuzu veya fatura sureti
- g) Maden Ruhsatı sureti
- h) Diğer bilgi ve belgeler (Kullanılan girdilerin menşei ve benzeri)

Yerli katkı oranının hesaplanması

MADDE 11- (1) Yerli katkı oranı (YKO), aşağıdaki formüle ve Yerli Katkı Oranı Hesap Cetveli'ne (Ek-3) uygun olarak üretici tarafından hesaplanır. Yerli Katkı Oranı Hesap Cetveli, teknik yönden eksper tarafından, mali yönden ise serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ya da yeminli mali müşavir tarafından tetkik edilerek, hesaplamanın doğruluğu ve resmi kayıtlara uygunluğu açısından teyit edilir ve imzalanır.

Y. K. O.

$$= \frac{\text{Nihai Ürün Maliyet Tutarı(TL)} - \text{Nihai Ürün İçindeki İthal Girdi Maliyet Tutarı(TL)}}{\text{Nihai Ürün Maliyet Tutarı(TL)}} \times 100$$

(2) İmzalanan yerli katkı oranı hesabını içeren evrak, üretici veya üreticiyi temsil ve ilzama yetkili kişi/kişiler tarafından imzalı bir taahhütname (Ek-2) ekinde Yerli Malı Belgesini düzenleyecek ilgili odaya teslim edilir.

(3) Yerli Katkı Oranı Hesap Cetveli'ni onaylayıp imzalayan eksper, serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ya da yeminli mali müşavir ile oda adına kontrol eden kişiler aynı olamaz.

(4) Nihai ürünü teşkil eden yerli girdi maliyetlerinin hesaplanmasında aşağıdaki kalemler dikkate alınır. Bu kalemlerden yerli olanlar Yerli Katkı Oranı Hesap Cetveli'nin yerli girdi kısmına, ithal olanlar ise ithal girdi kısmına yazılır.

- a) Kullanılan doğrudan ve dolaylı malzeme giderleri
- b) Doğrudan ve dolaylı işçilik giderleri
- c) Ürünle ilgili genel giderler (amortisman/bakım onarım giderleri, kira giderleri, işletme malzemesine ilişkin giderler, enerji/ulaştırma/su giderleri v.b.).

(5) Satış, pazarlama, satış sonrası destek ve garanti giderleri ile faiz ve finansman giderleri, genel giderlerin üretimle ilgili olmayan kısımları maliyet hesabına dahil edilmez.

(6) Yurt dışından temin edilen Lisans, Patent, Royalty vb. giderler ile yurt dışından alınan danışmanlık hizmetleri ithal girdi maliyetleri kısmında değerlendirilir.

(7) Yurt içinden temin edilen girdilerin ithal olup olmadığı hakkında menşe kontrolü yapılır, girdi ithal ise ithal girdi hesaplamasına dahil edilir.

(8) İthal girdi tutarının hesaplanmasında, ithal girdinin fabrikaya teslim fiyatı ve teslim tarihindeki Merkez Bankası döviz satış kuru dikkate alınır.

(9) İlgili oda tarafından kontrol edilerek onaylanan yerli katkı oranı, Yerli Malı Belgesi'ne derç edilir.

Başvurunun değerlendirilmesi

MADDE 12- (1) Üretici tarafından hazırlanan tüm bilgi ve belgeler, ilgili oda tarafından Tebliğ ve bu Uygulama Esaslarına uygunluk açısından kontrol edilir.

(2) Yerli malına konu sanayi ürününün Sanayi Sicil Belgesi ve Kapasite Raporu ile uyumlu olup olmadığı kontrol edilir.

Yerli Malı Belgesi'nin hazırlanması ve onaylanması

MADDE 13- (1) Yerli Malı Belgesi almak amacıyla ilgili odaya tüm bilgi ve belgeler, tevdi edildiği tarihten sonraki 10 (on) işgünü içerisinde, Yerli Malı Belgesi Standart Formu (Ek-4), elektronik ortamda doldurulup çıktısı alındıktan sonra Oda Başkanı veya Başkan Vekili ile Oda Genel Sekreteri tarafından imzalanıp mühürlenmek suretiyle onaylanır.

Yerli Malı Belgesi'nin onay ücreti

MADDE 14- (1) Yerli Malı Belgesi için 5362 sayılı Kanun'un 61 inci maddesi hükümleri çerçevesinde TESK tarafında belirlenen ve bağlı odalarca uygulanan hizmet karşılığı tutarında onay ücreti alınır.

Uygulamaya ilişkin diğer hususlar

MADDE 15- (1) Yerli katkı oranı hesabında üretici tarafından odaya sunulan ticari sır niteliğindeki bilgiler, kanunen yetkili mercilerden başkasına açıklanamaz, verilemez ve kendileri veya başkalarına menfaat sağlamak veya zarar vermek amacıyla kullanılamaz. Bu kapsamda oda, ticari sırlarla ilgili bilgi ve belgelerin korunmasını sağlamak amacıyla her türlü tedbiri almakla yükümlüdür.

(2) Üretici dışındaki istekliler tarafından teklif edilen mallar için kullanılmak üzere; üretici Yerli Malı Belgesi'ni orijinaline uygun olarak çoğaltarak ürün ile birlikte piyasaya sunabilir. Ancak üretici tarafından çoğaltılarak ürünle birlikte piyasaya sunulan belgenin tanzim edildiği ilgili oda tarafından geçerliliğinin tasdik edilmesi gerekir.

(3) Bir üreticinin yurtdışında üretim yapması/yaptırması durumunda Yerli Malı Belgesi düzenlenmez. Ancak yurtiçinde kendi adına ve markasıyla bir başkasına üretim yaptırması durumunda ürünü üretene Yerli Malı Belgesi düzenlenir.

(4) Yerli Malı Belgesi talep edilen ürünün Tebliğin 4 üncü maddesinde ve bu Uygulama Esaslarının 9 uncu maddesinde sayılan yerli malı koşullarını taşıyıp taşımadığı konusunda tereddüt olması halinde ilgili oda tarafından görevlendirilen eksper marifetiyle tespit yapılır. Tespit sonucuna göre başvuru ret veya kabul edilir.

(5) Her ürün için ayrı ayrı belge verilebileceği gibi, aynı grupta bulunan birden fazla ürün için tek Yerli Malı Belgesi düzenlenebilir. Bu durumda her bir ürün ile ilgili bilgiler Yerli Malı Belgesi'nde yer alır.

(6) Yurt dışından parça olarak ithal edilen ve yurtiçinde basit birleştirme ile oluşturulan ürünler için Yerli Malı Belgesi düzenlenmez.

(7) Yerli Malı Belgesi'nin geçerlilik süresi düzenlenme tarihinden itibaren bir yıldır.

Sorumluluk

MADDE 16- (1) Yerli Malı Belgesi'nin sahibi ile bu belgeyi düzenleyen ilgili oda ve belgeyi İdareye sunan istekliler ile ilgili eksper, serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ya da yeminli mali müşavir belgedeki bilgilerin doğruluğundan genel hükümler ve/veya 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde sorumludurlar.

Kontrol

MADDE 17- (1) İlgili oda tarafından; Yerli Malı Belgesi'nin düzenlenmesinden sonra kriterlerin korunup korunmadığına yönelik üretici bazında ara kontrol yapılabilir. Yerli malına ilişkin kriterlerin korunmadığı tespit edilirse Yerli Malı Belgesi iptal edilir.

Denetim

MADDE 18- (1) Bakanlık Tebliğ ve bu Uygulama Esaslarının uygulanmasına ilişkin denetim yapmaya yetkilidir.

Tebliğ yayımlanmadan önce düzenlenmiş Yerli Malı Belgelerinin durumu

MADDE 19- (1) Tebliğin yürürlük tarihi olan 13/09/2014 tarihinden önce TESK'e bağılı odalar tarafından 22/8/2009 tarihli ve 27327 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğı kapsamında düzenlenmiş Yerli Malı Belgeleri, belge üzerinde yazılı geçerlilik süresinin sonuna kadar geçerlidir.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 20- (1) Bu Uygulama Esaslarında hüküm bulunmayan hallerde, Bakanlığın görüşü alınarak işlem yapılır.

Yürürlük

MADDE 21- (1) Bu Uygulama Esasları, Bakanlığın görüşleri alınarak TESK Yönetim Kurulunun onayı ile yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22- (1) Bu Uygulama Esaslarını TESK Genel Başkanı yürütür.

EKLER :

- 1)Yerli Malı Belgesi Başvuru Dilekçesi
- 2)Taahhütname
- 3)Yerli Katkı Oranı Hesap Cetveli
- 4)Yerli Malı Belgesi Standart Formu